

HOTĂRÎRE

22 aprilie 2016
Nr. 22/9

mun. Chișinău

Plenul Colegiului Disciplinar

Având în componența sa:

Președintele ședinței

Membrii Colegiului

Valeriu Doagă

Domnica Manole

Elena Covalenco

Victor Boico

Stelian Teleucă

Vitalie Gamurari

Olesea Plotnic

A examinat, în ședință publică, procedura disciplinară intentată în privința judecătorului Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol, și judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Galina Stratulat, Iuliana Oprea, Ion Druță, în baza sesizării depuse de Vice-ministrul Finanțelor al RM, Maria Cărăuș,-

CONSTATĂ :

Conținutul sesizării.

La data de 21 august 2015, vice-ministrul Finanțelor, Maria Cărăuș a depus la Consiliul Superior al Magistraturii o sesizare cu privire la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecătorul Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol, și judecătorii Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Galina Stratulat, Iuliana Oprea, Ion Druță.

În sesizarea depusă se indică că, la data de 29 iulie 2013, SRL „Basconslux” a depus o cerere de chemare în judecată către S.A. „Stadionul Republican”, Agenția Sportului, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Ministerul Finanțelor privind recunoașterea valabilității contractului de antrepriză încheiat între SRL „Basconslux” și Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului și încasarea în mod solidar de la pârâți a sumei de 8 044 108,68 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 6 152 641 lei, precum și a cheltuielilor de judecată. Prin cererea de modificare a pretențiilor, SRL „Basconslux” a solicitat recunoașterea valabilității contractului de antrepriză încheiat între SRL „Basconslux” și Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale și încasarea de la bugetul de stat a sumei de 8 044 108,68 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 6 152 641 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Autorul sesizării a indicat că, **prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 16 iulie 2014**, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Basconslux”, s-a recunoscut valabilitatea contractului de antrepriză încheiat între SRL „Basconslux” și Ministerul Culturii și Dezvoltării Teritoriului și s-a încasat de la bugetul de stat suma de 8 044 108,68 lei, dobânda de întârziere în sumă de 6 152 641 lei și taxa de stat în sumă de 5000 lei.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20.11.2014, s-a casat integral hotărârea primei instanței fiind emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă ca neîntemeiată și tardivă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Basconslux”.

Afirmă vice-ministrul Finanțelor, Maria Cărăuș că, **prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 aprilie 2015**, s-a admis recursul, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2014, și s-a menținut hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 16 iulie 2014.

În acest sens, în sesizare se menționează că, în prezent, urmare a deciziei Curții Supreme de Justiție din 22.04.2015, există o hotărâre judecătorească irevocabilă privind recunoașterea valabilității unui așa zis contract de antrepriză încheiat între SRL „Basconslux” și Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, precum și de încasare din contul bugetului de stat al RM în beneficiul SRL „Basconslux” a unei sume de peste 14 milioane de lei cu titlu de prejudiciu material, dintre care și suma de 6 milioane de lei ce constituie dobânzi.

Autorul sesizării menționează, că acțiunile judecătorilor ce constituie abatere disciplinare sunt următoarele:

- cererea de chemare în judecată depusă în numele SRL „Basconslux”, inclusiv cererea de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20.11.2014, au fost semnate de către o persoană neîmputernicită, deoarece la dosarul cauzei nu au fost prezentate înscrisuri care ar confirma calitatea și împuternicirile persoanei ce a semnat cererea de chemare în judecată și cererea de recurs.

- cererea de chemare în judecată a fost depusă de SRL „Basconslux” fără a fi respectat art. 84 din Codul de procedură civilă și art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat, ce prevede achitarea taxei de stat în mărime de 50 000 lei. Or, la depunerea cererii de chemare în judecată, SRL „Basconslux” a achitat taxa de stat parțial în sumă de 5 000 lei, suma neachitată constituind 45 000 lei.

- SRL „Basconslux” a depus cererea de chemare în judecată cu omiterea termenului de prescripție stabilit în art. 267 alin. (1) Cod Civil, ce stipulează că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. La caz, autorul sesizării susține că, curgerea

termenului de prescripție de 3 ani, prin prisma art. 272 Cod Civil, urma a fi calculat cel târziu din data de 19.03.2008, când SRL „Basconslux” a înaintat pretenții de achitare a mijloacelor bănești către Agenția Sportului, Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului și Guvern. Nici una din autoritățile publice vizate nu și-a asumat obligația de achitare a unor sume pentru lucrările de demolare, și astfel, SRL „Basconslux” avea posibilitatea să depună o cerere de chemare în judecată până la 19.03.2011, pe când, societatea reclamantă a depus acțiunea abia în luna iulie 2013, la aproximativ de 6 ani de la pretinsa finisare a lucrărilor de demolare și la aproximativ 5 ani de la solicitările de achitare a datoriei.

Consideră autorul sesizării că, prin examinarea cauzei de către instanța de recurs cu nerespectarea normelor legale care stabilesc în mod expres și imperativ termenul de prescripție și data curgerii acestuia, precum și casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 20.11.2014, fără a combate concluzia privind tardivitatea acțiunii, a fost comisă o abatere disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (...) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției (...).

De asemenea, se menționează că, la încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 6152641 lei, s-a omis să se indice de unde izvorăște pretinsa obligație, valoarea obligației de la care se calculează dobânda, precum și cel mai important, termenul de când a devenit scadentă această obligație, și prin urmare, în lipsa unui contract, fapt ilicit sau alt act / fapt juridic care ar putea naște un raport obligațional, este imposibil de a stabili obligația, valoarea acesteia și termenul de executare, implicit și termenul pentru care se poate pretinde dobândă. Totodată, se remarcă că, la dosar nu a fost anexat nici un calcul al dobânzilor solicitate spre încasare, iar nota informativă privind valoarea lucrărilor executate și procesele verbale de recepție a lucrărilor executate nu conțin date de identificare ce ar permite scadența plăților.

În concluzie, se remarcă că, prin dispunerea încasării unei sume de peste 6 milioane de lei cu titlu de dobândă de întârziere, fără a face trimitere la scadența obligației, mai ales la perioada de acțiune a acestei dobânzi, au fost încălcate în mod abuziv și grav nu doar prevederile consacrate în art. 114 din Constituția Republicii Moldova, art. 15 alin. (1) lit. a) și c) din Legea cu privire la statutul judecătorului, și art. 5 din Legea privind organizarea judecătorească, ce se referă la înfăptuirea justiției imparțial și în conformitate cu legea, ci și un principiu fundamental din materie judiciară – principiul unui proces echitabil prevăzut la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Relatează vice-ministrul Finanțelor, Maria Cărăuș că, la recunoașterea valabilității contractului de antrepriză, instanțele de judecată au făcut trimitere la prevederile art. 213 Cod Civil, ce reglementează efectele nerespectării formei autentice, în condițiile în care art. 208 alin. (2), art. 210 alin. (1), art. 214 alin. (2), art. 680 din Codul Civil, și art. 25 alin. (4) din Legea achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului din 30.04.1997 (în vigoare la acel moment), stabilesc că pentru a fi valabile contractele de achiziție publică

de lucrări nu trebuie autentificate, ci urmează a fi încheiate în formă scrisă și să fie înregistrate la Trezoreria de Stat.

În această ordine de idei, în sesizare se invocă că, atât instanța de fond cât și instanța de recurs au făcut trimitere la o normă care în general nu este aplicabilă pricinii civile și nu a reținut nici măcar prevederile art. 212 Cod Civil, care stabilesc expres situațiile de încheiere a unui act juridic în formă autentică. Mai mult, instanțele nu au indicat cum au determinat cealaltă parte a contractului, or, nu există nici un act oficial, prin care SRL „Basconslux” ar fi fost desemnat ca antreprenor, iar la recunoașterea valabilității contractului de antrepriză nu s-a reținut că acest contract de fapt nu a fost încheiat, și astfel nu putea fi declarat valabil un act care nu există.

Menționează autorul sesizării că, în partea motivată și în dispozitivul hotărârilor judecătorești nu există nici o referire cu privire la clauzele esențiale ale contractului de antrepriză care a fost declarat valabil, or, orice contract civil conține prevederi obligatorii ce țin de obiect, drepturi și obligații, etc. Consideră vice-ministrul Finanțelor că, prin recunoașterea valabilității unui contract de antrepriză în baza unei norme inaplicabile și prin nerespectarea prevederilor art. 208 alin. (2), art. 210 alin. (1), art. 214 alin. (2), art. 680 din Codul Civil, și art. 25 alin. (4) din Legea achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului din 30.04.1997 (în vigoare la acel moment), a fost încălcată norma conținută la art. 5 alin. (1) din Legea privind organizarea judecătorească, fapt care potrivit art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 178, care prevede că constituie abatere disciplinară încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției.

Constatările Inspecției Judiciare.

Prin decizia Inspecției Judiciare din 26 august 2015, sesizarea vice-ministrului Finanțelor, Maria Cărăuș, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Pentru a se pronunța astfel, inspectorul-judecător a indicat că, nemulțumirea autorului sesizării cu actul de justiție nu este bazată pe un act de justiție a instanței de judecată ierarhic superioară sau hotărârii CtEDO, prin care ar fi fost constatat faptul că instanța de judecată inferioară/națională la examinarea cauzei a aplicat intenționat sau din neglijență gravă legislația contrar practicii judiciare uniforme sau că a încălcat normele imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției. În lipsa unei astfel de constatări, învinuirile aduse magistraților nu fac parte din lista abaterilor disciplinare, prevăzute de art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Constatările Completului de Admisibilitate.

Prin hotărârea Completului de Admisibilitate din 12 februarie 2016, s-a admis contestația depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, s-a casat decizia Inspecției Judiciare nr. 3248m din 26 august 2015, iar cauza disciplinară a fost preluată spre examinare în fond, și s-a transmis pentru examinare Plenului Colegiului Disciplinar.

Pentru a se pronunța astfel, Completul de Admisibilitate a reținut că, materialele cauzei disciplinare urmează a fi transmise spre examinare plenului Colegiului Disciplinar, pe motiv că, rezultă bănuiala rezonabilă că a fost comisă o abatere disciplinară prin prisma prevederilor art. 4 alin. (1) lit. i) și o) al Legii nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, adică, constituie abatere disciplinară: încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înlăptuire a justiției; utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești ori motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de judecător.

Poziția judecătorului vizat în sesizare.

Judecătorii Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Galina Stratulat, Iuliana Oprea, Ion Druță, au prezentat Plenului Colegiului Disciplinar explicații la sesizarea depusă de Vice-ministrul Finanțelor al RM, Maria Cărăuș, prin care au solicitat încetarea procedurii disciplinare.

În explicațiile depuse, judecătorii Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Galina Stratulat, Iuliana Oprea, Ion Druță au indicat că, atât cererea de chemare în judecată cât și cererea de recurs au fost semnate de către directorul general (administratorul) SRL „Basconslux”, Nicolae Madan, cu aplicarea ștampilei umede, în materialele-anexă fiind prezentă procura autenticată notarial, semnată de către aceeași persoană – administrator Nicolae Madan, împuternicirile căruia în calitate de administrator al SRL „Basconslux” au fost verificate de notarul Mariana Dumbrava la autentificarea procurii la 27 decembrie 2012, adică înainte de înaintarea acțiunii în instanța de judecată – 29 iulie 2013.

Magistrații Curții Supreme de Justiție au explicat că, în speță, nu au fost stabilite temeiuri de restituire (scoatere de pe rol) a cererii de chemare în judecată în baza art. 170 și art. 267 Cod de procedură civilă, și a recursului în baza art. 438 Cod de procedură civilă.

Cu referire la argumentul sesizării precum că, instanțele de judecată nu au verificat dacă SRL „Basconslux” a respectat prevederile legii cu privire la achitarea taxei de stat, în explicațiile concretizate se indică că, potrivit materialelor dosarului, la depunerea cererii de chemare în judecată, SRL „Basconslux” a achitat parțial taxa de stat în mărime de 5 000 lei, solicitând amânarea (eșalonarea) în rest a taxei de stat, dar Judecătoria Centru mun. Chișinău nu s-a expus asupra cererii respective, iar la pronunțarea hotărârii din 16 iulie 2014 de admitere a acțiunii, a decăzut necesitatea soluționării chestiunii în cauză. La rândul său, Curtea de Apel Chișinău examinând apelurile declarate împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 iulie 2014, nu s-a expus în privința taxei de stat neîncasate de prima instanță. La depunerea recursului la Curtea Supremă de Justiție, SRL „Basconslux” a achitat taxa de stat în mărime de 25 000 lei, și la momentul emiterii deciziei din 22 aprilie 2015, prin care s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău, a decăzut necesitatea soluționării acestei chestiuni. Or, recurența – reclamanta SRL „Basconslux” a câștigat procesul și potrivit art. 94 Cod de procedură civilă, nu urma

să achite careva sume, dimpotrivă, instanța de recurs a omis să se expună asupra chestiunii repartizării cheltuielilor de judecată și să încaseze în beneficiul SRL „Basconslux” suma taxei de stat achitată pentru cererea de recurs – 25 000 lei și 5000 lei pentru prima instanță.

Menționează judecătorii Curții Supreme de Justiție că, este neîntemeiat și argumentul sesizării precum că, instanța a ignorat că acțiunea depusă de SRL „Basconslux” este tardivă, deoarece, potrivit materialelor dosarului, rezultă că autoritatea publică Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, în răspunsul din 20 martie 2013, a recunoscut executarea lucrărilor de demolare și a reiterat că din partea statului nu au fost direcționate surse financiare pentru achitarea lucrărilor de demolare, din care cauză nu le poate achita. Anterior, prin răspunsurile Ministerului Economiei și Comerțului și Agenției Sportului la adresările SRL „Basconslux” către Guvernul Republicii Moldova, s-a confirmat de asemenea efectuarea lucrărilor de demolare de către respectivul agent economic, însă s-a comunicat că autoritățile se află în căutarea finanțării acestor lucrări, inclusiv din aporturile aduse de fondatorii străini. Aceeași poziție se regăsește și în hotărârea Guvernului nr. 206 din 25.02.2008 și nr. 1113 din 01.10.2008.

Se mai indică în sesizare că, materialele cauzei atestă că Guvernul RM prin hotărârea sa expresă (procesul-verbal nr. 113-1182 din 11 iunie 2007 al ședinței de lucru cu problema construcției Stadionului Republican) a obligat Agenția Construcției în termen de numai 4 zile să selecteze antreprenorul general pentru demolare și să înceapă deja lucrările de demolare. În aceste condiții, SRL „Basconslux” nu se face vinovată de faptul că Guvernul Republicii Moldova a hotărât în cazul dat ca antreprenorul să fie selectat dintr-o singură sursă, adică nu prin licitație publică, de altfel, art. 24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1166 din 30.04.1997, cu care operează Ministerul Finanțelor, în calitate de temei de respingere a acțiunii, prevede și o așa modalitate de achiziționare de servicii în caz de mare urgență. Astfel, în cadrul procesului cert s-a stabilit că Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de Ministerul Finanțelor, a hotărât în mod de urgență maximă selectarea antreprenorului și începerea lucrărilor de demolare (în termen de 4 zile) fără încheierea unui anumit contract în scris, fiind prezentate procesele-verbale ale ședinței de lucru a Guvernului, iar la moment, Ministerul Finanțelor invocă drept temei de respingere a acțiunii nerespectarea procedurii de achiziții publice, învinovățind neîntemeiat de acest fapt agentul economic care a efectuat lucrările – SRL „Basconslux”.

Cu referire la cel din urmă argument, și anume că la încasarea dobânzii de întârziere, instanța de fond și cea de recurs au omis să indice valoarea obligației de la care a fost calculată dobânda și termenul de când această obligație a devenit scadentă, în explicațiile judecătorilor se indică că, la calcularea cuantumului dobânzii de întârziere, instanțele judecătorești s-au referit la perioada septembrie 2007 (data scadenței plății costului lucrărilor de demolare finalizate) – iulie 2013 (data adresării cererii în judecată), și au reieșit din rata de bază a BNM pentru perioada respectivă, plus 5% peste rata în cauză, conform prevederilor art. 619 alin. (1) Cod Civil. Mai mult, se menționează că, aplicabile

cazului din speță au fost prevederile art. 619 alin. (2) Cod Civil, care prevede că în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata de bază stabilită de BNM – suma dobânzii spre calculare urmând a fi mult mai mare, însă, având în vedere faptul că recurenta – reclamanta SRL „Basconslux” nu a înaintat asemenea cerințe și reiterând despre principiul contradictorialității, instanța de recurs nu a putut excede limitele pretențiilor SRL „Basconslux” și a calculat dobânda conform art. 619 alin. (1) Cod Civil.

Pentru ședința Plenului Colegiului Disciplinar din 22 aprilie 2016, prin scrisorile din 13 martie 2016, au fost citate părțile cauzei disciplinare.

În ședința Plenului Colegiului Disciplinar, reprezentantul Ministerului Finanțelor al RM – Gheorghe Zgherea (împuternicit prin procura nr. 19-09/511 din 22 aprilie 2016) a susținut sesizarea depusă și a solicitat Plenului atragerea judecătorilor vizați la răspundere disciplinară.

Judecătorul Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol, fiind prezent în ședința Plenului Colegiului Disciplinar a solicitat încetarea procedurii disciplinare.

Judecătorii Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Iuliana Oprea, Galina Stratulat și Ion Druță, fiind citați legal în ședința Plenului Colegiului Disciplinar, fapt confirmat prin citația anexată la dosar, nu s-au prezentat, dar au depus cerere de examinare a cauzei disciplinare în lipsa lor.

Aprecierea Plenului Colegiului Disciplinar.

Studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor invocate în sesizarea vice-ministrului Finanțelor Maria Cărăuș, Plenul Colegiului Disciplinar ajunge la concluzia de a înceta procedura disciplinară intentată în privința judecătorului Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere disciplinară; și constată în acțiunile judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Iuliana Oprea, Galina Stratulat și Ion Druță, abaterea disciplinară prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. i) și o) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și a aplica judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Iuliana Oprea, Galina Stratulat și Ion Druță, sancțiunea disciplinară muștrare, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) lit. a) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Colegiul disciplinar poate hotărî: constatarea abaterii disciplinare și aplicarea uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute la art.6.

Referitor la situația de fapt din speță, Plenul Colegiului Disciplinar reține următoarele.

Din actele administrate în ședința Colegiului Disciplinar reiese că, la 29 iulie 2013, SRL „Basconslux” a înaintat în Judecătoria Centru, mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată către S.A. „Stadionul Republican”, Agenția Sportului a Republicii Moldova, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, Ministerul Finanțelor al RM prin care

a solicitat instanței: recunoașterea valabilității contractului de antrepriză încheiat între SRL „Basconslux” și Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, și încasarea în mod solidar de la pârâți a sumei de 8 044 108,64 lei, încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 6 152 641 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, SRL „Basconslux” a depus o cerere de modificare a pretențiilor prin care a formulat cerințe către Ministerul Finanțelor al RM, intervenienți accesorii S.A. „Stadionul Republican”, Agenția Sportului a Republicii Moldova, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, solicitând recunoașterea valabilității contractului de antrepriză încheiat între SRL „Basconslux” și Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, și încasarea de la Ministerul Finanțelor a sumei de 8 044 108,64 lei, încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 6 152 641 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16 iulie 2014, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Basconslux” a fost admisă, s-a recunoscut valabilitatea contractului de antrepriză încheiat între SRL „Basconslux” și Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului al RM, s-a încasat de la bugetul de stat gestionat de Ministerul Finanțelor suma în mărime de 8 044 108,68 lei, dobânda de întârziere în mărime de 6 152 641 lei și suma taxei de stat plătită în mărime de 5 000 lei.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de prima instanță, în termen, Ministerul Finanțelor al RM, Ministerul Dezvoltării Regionale și a Construcțiilor, au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 iulie 2014.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2014, s-au admis apelurile declarate de Ministerul Finanțelor al RM și Ministerul Dezvoltării Regionale și a Construcțiilor, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 iulie 2014, și rejudecând cauza în fond, s-a adoptat o nouă hotărâre prin care s-a respins acțiunea depusă de SRL „Basconslux” ca fiind tardivă și neîntemeiată.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 aprilie 2015, s-a admis recursul declarat de SRL „Basconslux”, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2014, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 iulie 2014.

Plenul Colegiului Disciplinar menționează că, cauza disciplinară intentată în privința judecătorului Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol, și judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Galina Stratulat, Iuliana Oprea și Ion Druță, urmează a fi examinată în limitele hotărârii Completului de admisibilitate din 12 februarie 2016, prin care s-a constatat existența unor temeuri rezonabile de comitere de către judecătorul Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol, și judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Galina Stratulat, Iuliana Oprea și Ion Druță a abaterilor disciplinare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) și o) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Or, conform art. 34 alin. (5) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, cauza disciplinară se examinează doar în limitele hotărârii de admisibilitate adoptate în condițiile art.28.

Drept **prim temei** de angajare a răspunderii disciplinare a judecătorilor vizați în sesizare, îl constituie faptul că, la judecarea cauzei civile menționate mai sus, judecătorul Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol și judecătorii Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Galina Stratulat, Iuliana Oprea și Ion Druță, *au încălcat normele imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției*, abatere disciplinară prevăzută la **norma art. 4 alin. (1) lit. i)** din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

În susținerea acestei concluzii invocăm următoarele:

Colegiul Disciplinar consideră că instanța de fond examinând cererea reclamantului SRL „Basconslux” către Ministerul Finanțelor R. Moldova a adoptat Hotărârea din 16 iulie 2014 și recunoscând valabilitatea contractului de antrepriză încheiat între "Basconslux" SRL și Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului al R. Moldova și încasând de la bugetul de stat gestionat de Ministerul Finanțelor în favoarea SRL „Basconslux” suma în mărime de 8 044 108 lei, dobanda de întârziere în marime de 6 152 641 lei” **a nesocotit cu desăvârșire** dispozițiile **Legii nr.1166/1997 privind achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului**, astfel procedând contrar dispoziției art.12 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Aceleași încălcări au comis și completul de judecători de la Curtea Supremă de Justiție, care prin Decizia lor din 22.04.2015 au casat Decizia Curții de Apel Chișinău și a menținut Hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16 iulie 2014.

Colegiul Disciplinar consideră că instanțele menționate supra corect au constatat că acțiunile de demolare a Stadionului Republican au format un raport juridic dintre demolator (Basconslux" SRL) și beneficiarul Republica Moldova reprezentată de autoritățile sale publice (Guvern, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, Ministerul Finanțelor, Agenția Sporturilor, etc.), **însă incorect au determinat natura juridică a acestui raport calificându-l ca un simplu contract de antrepriză dintre persoane private.**

Instanțele menționate supra au omis să facă uz de dispozițiile Legii nr.1166/1997 normele căreia urmează să fie obligator aplicabile în cazurile implicării mijloacelor bugetului de stat la executarea unor lucrări. Legea nr.1166/1997 prevede expres că „sub incidența prezentei legi cad toate achizițiile publice efectuate în Republica Moldova cu bani publici pentru necesitățile statului ..”, (art.3 alin.(1), iar acțiunile de demolare a stadionului republican se include în noțiunea de achiziții publice – lucrări prevăzute la art.1 din această lege.

Instanțele de judecată, stabilind că pentru lucrările de demolare a stadionului republican urmează să fie achitate sume din bugetul de stat, care, respectiv se califică ca fiind achiziții publice ce depășesc ca valoare suma de 20000 lei (art.4 alin.(2) Legea

nr.1166/1997) erau ținute să analizeze raportul juridic prin prisma normelor acestei legi speciale, aplicându-le în modul corespunzător.

După cum rezultă din conținutul Hotărârii Judecătoreiei Centru, mun. Chișinău, dar și a Deciziei CSJ, contractul de demolare a stadionului Republican nici nu a existat în formă scrisă. Mai mult, participanții la proces, inclusiv reclamantul a prezentat probe reținute de Curtea de Apel care demonstrează nerespectarea Legii nr.1166/1997, inclusiv, cerințele principale față de procedura de achiziție (art.6-17) metodele de achiziție (art.18-25), procedurile de licitație (art.26-44) care sunt obligatorii pentru achizițiile publice. Motivația explicativă a instanțelor cuprinsă în actele judecătorești, precum că au existat Hotărâri ale Guvernului Republicii Moldova, procese-verbale ale ședințelor Guvernului, proces-verbal de recepție a lucrărilor etc., care demonstrează existența unor relații dintre reclamant și pârât **nu justifică nici într-un fel nerespectarea dispoziției art. 12 alin.(2) din Codul de procedură civilă potrivit căreia „(2) dacă, la judecarea pricinii civile, se constată că o lege sau un alt act normativ nu corespunde unei legi sau unui alt act normativ cu o putere juridică superioară, instanța aplică normele legii sau ale altui act normativ care are putere juridică superioară”.** În temeiul dispoziției citate supra, instanțele de judecată erau obligate să aplice dispozițiile speciale ale Legii nr.1166/1997 care au valoare juridică superioară hotărârilor și proceselor verbale ale Guvernului.

Mai mult, Colegiul disciplinar a ajuns la concluzia că Hotărârea de recunoaștere a valabilității contractului de antrepriză dintre "Basconslux" SRL și Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului al R. Moldova este contrară legii, adică dispoziției exprese a art.25 alin.(4) din Legea nr.1166/1997 potrivit căruia contractul de achiziție se încheie, în mod obligatoriu, conform metodelor de achiziție prevăzute de prezenta lege și se înregistrează în una din unitățile Trezoreriei de Stat după înregistrarea lui de către Agenția. [...] Contractele de achiziție care nu au fost înregistrate în modul stabilit sînt nule]. *Un judecător nu este în drept să dea „viață” unui act juridic care nici nu s-a născut, ori el nu a fost înregistrat în modul stabilit de lege.*

Astfel, Colegiul Disciplinar ajunge la concluzia că judecătorii, membri ai completelor de judecată, fiind obligați de a [respecta întocmai cerințele legii la îndeplinirea justiției și să asigure interpretarea și aplicarea uniformă a legislației] (art.15 alin.(1) lit.c) din Legea nr.544/1995) și de a determina [...caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii...] (art.240 alin.(1) CPC) au procedat altfel. Ei au omis să aplice dispozițiile Legii nr.1166/1997 și contrar dispoziției imperative a art. 12 alin.(2) din Codul de procedură civilă au aplicat procese-verbale ale Guvernului și ale altor autorități publice.

De asemenea, Colegiul Disciplinar a ajuns la concluzia că **declararea valabilă a contractului de demolare a stadionului dintre "Basconslux" SRL și Ministerul**

Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului al R. Moldova, este contrară dispoziției imperative a art.25 alin.(4) din Legea nr.1166/1997 potrivit căruia [Contractele de achiziție care nu au fost înregistrate în modul stabilit sînt nule]. Contractul de demolare a stadionului Republican, care implicând sursele bugetului de stat după natura sa este unul de achiziții publice, nu a fost înregistrat la Trezoreria de Stat, iar în lipsa acestei înregistrări nu poate fi valabil.

Din motivele expuse supra, Colegiul Disciplinar consideră că judecătorii care au validat un contract declarat prin lege nul au comis o faptă ce întrunește elementele abaterii disciplinare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.i) din Legea nr.178/2014 „încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției” și urmează a fi sancționați.

Mai mult, Plenul Colegiului disciplinar subliniază și faptul că, instanțele de judecată au recunoscut valabilitatea contractului de antrepriză încheiat între SRL „Basconslux” și Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului al RM, autoritate care a deținut calitatea procesuală de intervenient accesoriu, or în virtutea art.67 CPC intervenienții accesorii nu sunt subiecți prezumați ai raportului material litigios și nu există drepturi sau obligații reciproce prezumate între reclamant și intervenientul accesoriu de partea pîrîtului.

Un alt **temei** de angajare a răspunderii disciplinare a judecătorilor vizați în sesizare, îl constituie faptul că, la judecarea cauzei civile menționate mai sus, judecătorul Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol și judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Galina Stratulat, Iuliana Oprea, și Ion Druță, au comis o abatere disciplinară prevăzută la **norma art. 4 alin. (1) lit. o)** din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, și anume: motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de judecător.

Cu referire la acest **temei**, Plenul menționează că, această abatere disciplinară se referă la motivarea hotărârii judecătorești, care urmează să fie „vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de judecător”. Plenul interpretează această abatere pornind de la cerințele legii față de motivarea unei hotărâri judecătorești.

Astfel, conform art. 239 al Codului de Procedură Civilă, „Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.” Art. 241 alin. (5) al Codului de Procedură Civilă prevede că „În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.”

Curtea Europeană a constatat că dreptul la o hotărîre judecătorească motivată include obligația instanțelor judecătorești „de a-și motiva hotărîrile, chiar dacă acest lucru nu

abaterii disciplinare constatate cât și de urmările prejudiciabile ce au survenit ca rezultat al emiterii hotărârii respective.

Așa fiind, reieșind din circumstanțele de fapt și de drept constatate anterior, și având în vedere faptul că, în speță s-au întrunit elementele constitutive ale abaterii disciplinare imputate judecătorului Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol, și judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Galina Stratulat, Iuliana Oprea și Ion Druță, dar a expirat termenul de atragere la răspundere disciplinară a judecătorului Garri Bivol, Plenul Colegiului Disciplinar ajunge la concluzia: de a înceta procedura disciplinară intentată în privința judecătorului Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere disciplinară; a constata în acțiunile judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Iuliana Oprea, Galina Stratulat și Ion Druță, abaterea disciplinară prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. i) și o) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și a aplica judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Iuliana Oprea, Galina Stratulat și Ion Druță, sancțiunea disciplinară mustrare.

În contextul celor enunțate și în conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) lit. a) și b) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Plenul Colegiului Disciplinar,-

HOTĂRĂȘTE :

Se încetează procedura disciplinară intentată în privința judecătorului Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Garri Bivol, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere disciplinară.

Se constată în acțiunile judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Iuliana Oprea, Galina Stratulat, Ion Druță, abaterea disciplinară prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. i) și o) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

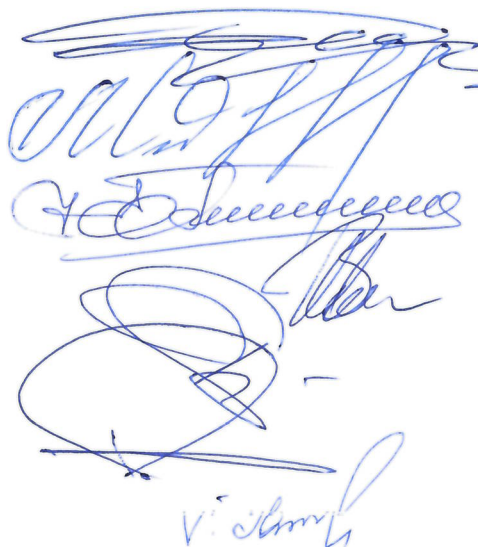
Se aplică judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Iulia Sîrcu, Iuliana Oprea, Galina Stratulat, Ion Druță, sancțiunea disciplinară mustrare.

Hotărîrea se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Hotărârea Plenului Colegiului Disciplinar poate fi atacată în Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 15 zile de la data primirii copiei hotărârii motivate.

Președintele ședinței:

Membrii Colegiului

Valeriu Doagă

Domnica Manole

Elena Covalenco

Victor Boico

Stelian Teleucă

Olesea Plotnic

Vitalie Gamurari